

Kováts Zoltán
(1921–2004)

2004. november 11-én, 83 éves korában elhunyt dr. Kováts Zoltán, a Veszprémi Egyetemi Könyvtár nyugalmazott igazgatója, aki 1965-től 1981-ig állt a könyvtár élén. Okleveles vegyészként, kutató és egyetemi pályafutás után foglalta el a könyvtárigazgatói széket, ezzel új korszak nyílt a könyvtár történetében. Kutatói múltjából is következett, hogy a könyvtári munkát a szakirodalmat használó, információt igénylő olvasó oldaláról közelítette meg. Ez természetesen nem személytelen kezdeményezés volt. Egyéni tett. Kováts Zoltán tette volt, bátor, felelősségteljes „vállalkozás”, a következmények ismerete nélkül.

Kováts Zoltán megszervezte a Számítógépes Kémiai Szakirodalomfigyelő Szolgálatot, amely az Egyesült Államokból hetente érkező Chemical Abstracts Condensates mágnesszalagokon rögzített bibliográfiai adatok és kulcsszavak alapján szolgáltatta a felhasználóknak a teljes kémiai világirodalom áttekintését. Ez még abban az igen korai időpontban történt, amikor ezt a szolgáltatást az Egyesült Államokon kívül mindössze nyolc intézmény honosította meg, ezek közül az egyik a Veszprémi Egyetem könyvtára volt. A szolgáltatás előfizetői között megtalálhatók voltak az egyetem tanszékein kívül a kutató–fejlesztő intézmények és az iparvállalatok az ország minden részéről. Kováts Zoltán a kémiai szakirodalomfigyelést összekapcsolta, kiegészítette a dokumentumszolgáltatással és a fordítóirodával. Így a hetvenes évek folyamán a könyvtári szolgáltatások komplex rendszerét hozta létre, amellyel a könyvtárügy hazai haladását is befolyásolta, és kijelölte a Veszprémi Egyetemi Könyvtár további fejlesztési irányát is.

Terveit, elképzeléseit csak szívós kitartással, igen kemény harcok árán valósíthatta meg, de megvalósította, és publikációk egész sorában mutatta be, népszerűsítette. Legfontosabb gondolatai rendszerezett kifejtést 1979-ben elkészített, megvédett, majd 1982-ben a kémiai kandidátusi címmel honorált disszertációjában kaptak. Ez a mű ma is a szakirodalom standardjához tartozik, tanulmányozása „kötelező”.

A hazai könyvtáros közélet megbecsült, szeretett, irányadó személyisége volt, de nemzetközi szerepe is igen jelentősnek minősíthető. Aktív, kezdeményező és igen népszerű tagja volt a Műszaki Egyetemi Könyvtárak Nemzetközi Szövetségének. Szellemes, színes egyénisége kedvelté tette őt minden közösségben, amellyel kapcsolatba került.

Befejezett, nagyszerű életművet hagyott hátra, elképzeléseit rendre megvalósította, kezdeményezései, projektjei igazolódtak, helyesnek, ma is vállalhatónak bizonyultak. A könyvtár világában bekövetkezett fejlődés Kováts Zoltán munkásságának hitelesítője.

Egyházy Tiborné